

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงคุณภาพกับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*

The Relationship Between Quality Management and Effectiveness
of Schools under Sakaeo Primary Educational
Service Area Office 2

กรรณิการ์ นันทะเทศ**

ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์***

ดร.วรกร ทรัพย์วิระปรกรณ์****

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารเชิงคุณภาพกับระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับเขตที่ตั้งโรงเรียนที่มีผลต่อการบริหารเชิงคุณภาพและที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงคุณภาพกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับการบริหารเชิงคุณภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง และการทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในการส่งผลต่อการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในการส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) การบริหารเชิงคุณภาพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารเชิงคุณภาพ/ ประสิทธิผลของโรงเรียน/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

*วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

This research aimed at the investigation of quality management level and school effectiveness level, as well as to find out the interaction between school size and school location which effect quality management and school effectiveness, additionally, to find out the relationship between quality management and school effectiveness of schools under Sakaeo Primary Educational Service Area Office 2. The samples consisted of 302 teachers. The research instruments were 2 rating-scale questionnaires concerned with quality management and school effectiveness. The statistical devices were mean, standard deviation, two ways analysis of variances, as well as, Pearson product moment simple correction.

The findings revealed that; (1) Quality management of school under Sakaeo Primary Educational Service Area Office 2 was rated at high level. (2) The effectiveness schools under Sakaeo Primary Educational Service Area Office 2 was rated at high level. (3) There was interaction between school size and school location by which affected quality management of school under Sakaeo Primary Educational Service Area Office 2. (4) There was interaction between school size and school location by which affected effectiveness of school under Sakaeo Primary Educational Service Area Office 2. (5) There was relationship between quality management and effectiveness of school under Sakaeo Primary Educational Service Area Office 2 at .05 level of significantly.

Keywords: Quality Management/ Effectiveness Of Schools/ Sakaeo Primary Educational Service Area Office 2

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารเชิงคุณภาพ เริ่มนำมาใช้ในภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรมก่อน แล้วจึงพัฒนามาสู่ระบบการศึกษา โดยเริ่มต้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ยุคก่อนสงครามโลก ครั้งที่สอง ในตอนแรกนั้นเน้นเฉพาะการประกันผลผลิต ทางอุตสาหกรรม และต่อมาเดมมิ่ง (Deming) ได้นำระบบการบริหารเชิงคุณภาพไปใช้ในระบอุตสาหกรรม ของประเทศญี่ปุ่นจนประสบความสำเร็จ การบริหารเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการบริหารที่ให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น มีการกำกับ ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานทุกขั้นตอน อีกทั้งมีการรักษา ปรับปรุง พัฒนาระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานทุกด้านของโรงเรียนดำเนินการไปด้วยความราบรื่น มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

(กนกกรณ์ ทองไพจิตร, 2556, หน้า 106) สอดคล้องกับงานวิจัยของโซเดอร์ (Soder, 1987, p. 2410 - A) ที่พบว่า การวางแผนจะได้ผลก็ต่อเมื่อมีการวางแผนกลยุทธ์ด้วยการวิเคราะห์ระบบจัดเป็นโครงการพัฒนา ระหว่างแผนต่อแผนและการวางแผนนั้นไม่ควรจำกัด ในด้านเวลา ข้อตกลงในการวางแผนกลยุทธ์ควรได้รับพิจารณาอย่างเคร่งครัดเป็นไปอย่างถูกต้อง การศึกษา ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นการศึกษาข้อมูลความสำเร็จของโรงเรียนอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง ประสิทธิภาพหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและยังมีตัวบ่งชี้อื่น ๆ อีกเช่น สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ความมีคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน สอดคล้องกับมอทท์ (Mott, 1972, p. 97) ซึ่งกล่าวถึงประสิทธิผลของโรงเรียนในแง่ของความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนา

นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับสมิท (Smith, 1974) ที่กล่าวว่า การบริหารที่ดีต้องมีระบบควบคุมที่มีประสิทธิภาพ เพราะถ้าไม่มีระบบควบคุมแล้วโอกาสที่องค์กรหรือโรงเรียนจะประสบความสำเร็จเป็นไปได้ได้น้อยมากหรือไม่มีโอกาสเลยก็ว่าได้ สอดคล้องกับถวิล อรัญเวศ (ม.ป.ป., หน้า 5) ที่กล่าวว่า การบริหารและทำงานด้วยกระบวนการบริหารเชิงคุณภาพที่ประสานสอดคล้องทั้งโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย นอกจากจะช่วยให้การบริหารงานของโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ชัดเจนแล้ว อานิสงส์จากการบริหารและการทำงานอย่างมีระบบของผู้บริหารก็จะทำให้เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องและชัดเจน และสอดคล้องกับศรีประภา เหมนาถ (2556, หน้า 164) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่มีการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่มาตรฐาน จึงเห็นได้ว่า การบริหารเชิงคุณภาพล้วนแต่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนทั้งสิ้น

ปัจจุบันโรงเรียนต่างๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่แตกต่างกันทั้งด้านภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม รวมถึงขนาดโรงเรียนก็ต่างกัน จึงมีผลให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่แตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระรุญเจริญ (2525, หน้า 7 - 9) ที่กล่าวถึง องค์ประกอบที่ใช้ในการพิจารณาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนว่า ประกอบด้วยขนาดโรงเรียน จำนวนครูต่อนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่แนวทางการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (2556) มีวิสัยทัศน์ คือ บริหารจัดการที่มีคุณภาพ โรงเรียนได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม มีทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงตนในสังคมปัจจุบันอย่างมีความสุข ซึ่งจากรายงานใน

ปีการศึกษา 2556 พบว่า มีโรงเรียนจำนวน 62 โรงเรียน จาก 125 โรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม คิดเป็นร้อยละ 49.60 จะเห็นได้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามกลยุทธ์ที่ 5 ที่ว่า พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษา และด้านผู้เรียนไม่ผ่านในมาตรฐานที่ 5 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ จึงถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องหาทางแก้ไข ทำให้คุณภาพดีขึ้น สภาพเช่นนี้อาจสรุปได้ว่าเกิดจากปัญหาด้านการบริหารโรงเรียนในฐานะที่เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีกระบวนการในการทำงานที่ไม่เป็นระบบและอาจไม่มีการตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงคุณภาพของงาน จึงส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนทำให้โรงเรียนไม่บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงคุณภาพกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุง การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนที่มีผลต่อการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

4. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงคุณภาพกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. ขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียน มีปฏิสัมพันธ์ต่อการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

2. ขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียน มีปฏิสัมพันธ์กันต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

3. การบริหารเชิงคุณภาพกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงคุณภาพกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมีขอบเขตของเนื้อหา ดังนี้

1.1 การบริหารเชิงคุณภาพ ได้แนวคิดของ เอ็ดเวิร์ด เดมมิ่ง (Deming, 1986) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบ และ 4) การแก้ไขปรับปรุง

1.2 ประสิทธิผลของโรงเรียน อาศัยแนวความคิดของมอทท์ (Mott, 1972 cited in Hoy & Miskel, 1991, p. 373) จำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน 4) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 รวมทั้งสิ้น 1,338 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610) หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียน ด้วยวิธีเทียบสัดส่วนประชากรแล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขอข้อมูลด้วยค่ะ

ที่ตั้งของโรงเรียน	จำนวนประชากร (คน) จำแนกตามขนาดโรงเรียน				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน) จำแนกตามขนาดโรงเรียน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
อำเภออรัญประเทศ	120	160	79	359	27	36	18	81
อำเภอวัฒนานคร	120	238	140	498	27	54	32	113
อำเภอโคกสูง	21	101	15	137	5	23	3	31
อำเภอตาพระยา	28	148	168	344	6	33	38	77
รวม	289	647	402	1338	65	146	91	302

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน จำนวน 4 ด้าน แบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท จำนวน 4 ด้าน รวม 39 ข้อ ได้แก่ ด้านการวางแผนจำนวน 10 ข้อ ด้านการปฏิบัติตามแผน จำนวน 10 ข้อ ด้านการตรวจสอบจำนวน 10 ข้อ และด้านการแก้ไขปรับปรุงจำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนจำนวน 4 ด้าน แบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท จำนวน 4 ด้าน รวม 30 ข้อ ได้แก่ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจำนวน 5 ข้อ ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกจำนวน 9 ข้อ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน จำนวน 9 ข้อ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมจำนวน 7 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาหลักการทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2. ร่างแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

3. เสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นิยามค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้คุณภาพของแบบสอบถามตั้งแต่ .80 - 1.00

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนของรัฐ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อกับคะแนนแต่ละด้าน (Item Total Correlation) ซึ่งพบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียนมีค่าอำนาจอยู่ระหว่าง .22 - .90 และแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .26 - .87 จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202 - 204) ซึ่งพบว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงคุณภาพมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 302 ฉบับ พร้อมกับหนังสืออนุญาตให้เก็บข้อมูลไปเก็บข้อมูลตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยในอำเภออรัญประเทศจะส่งแบบสอบถามไปโรงเรียนเล็ก 27 ฉบับ ขนาดกลาง 36 ฉบับ ขนาดใหญ่ 18 ฉบับ ในอำเภอวัฒนานครจะส่งแบบสอบถามไปโรงเรียนเล็ก 27 ฉบับ ขนาดกลาง 54 ฉบับ ขนาดใหญ่ 32 ฉบับ ในอำเภอโคกสูงจะส่งแบบสอบถามไปโรงเรียนเล็ก 5 ฉบับ ขนาดกลาง 23 ฉบับ ขนาดใหญ่ 3 ฉบับ ในอำเภอตาพระยาจะส่งแบบสอบถามไปโรงเรียนเล็ก 6 ฉบับ ขนาดกลาง 33 ฉบับ ขนาดใหญ่ 36 ฉบับ และแจ้งกำหนดเวลาในการส่งแบบสอบถามคืน โดยให้ส่งไปยังกล่องรับหนังสือของโรงเรียนบ้านหนองบัว ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

3. กรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะทำการติดต่อกับครูที่ยังไม่ได้ตอบแบบสอบถามกลับมาเพื่อขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง จนครบ 302 ฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ

2. ศึกษาระดับการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียนและศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ศึกษาปฏิสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนที่มีผลต่อการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน และที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – Ways ANOVA)

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงคุณภาพกับประสิทธิผลของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือ การทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการแก้ไขปรับปรุง

2. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

3. ปฏิสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนที่มีผลต่อการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนมีอิทธิพลร่วมกันต่อการบริหารเชิงคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามเขตที่ตั้ง

โรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

4. ปฏิสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนมีอิทธิพลร่วมกันต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามเขตที่ตั้ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงคุณภาพกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า โดยรวมและทุกด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. การบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการตรวจสอบและด้านการปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการบริหารเชิงคุณภาพ จึงทำให้การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และอาจเป็นเพราะโรงเรียนทุกแห่งได้มีการจัดวางระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างเข้มแข็งซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่กล่าวถึงความสำเร็จในการบริหารคือ โรงเรียนทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง ตามกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย การวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุง

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2557, หน้า 31-32) สอดคล้องกับสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2544 , หน้า 10-12) ที่กล่าวว่า การใช้กระบวนการดำเนินงานวงจรเดมมิง (Deming) โดยการควบคุมคุณภาพคือ การที่โรงเรียนต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่โรงเรียนต้องร่วมกันตรวจสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ ของงานให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับสมศักดิ์ ผื่นคำอ้าย (2546, หน้า 108) ที่พบว่า ข้าราชการครูมีความเห็นว่าการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามวงจรแห่งความสำเร็จ (PDCA) ในภาพรวมผู้บริหารได้ปฏิบัติตามวงจรแห่งความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า มีการใช้กระบวนการบริหารตามวงจรแห่งความสำเร็จอยู่ระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษิต โภคพลารณ์ (2547, หน้า 84) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 มีการบริหารเชิงคุณภาพตามธรรมเนียมโรงเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพวงจร PDCA โดยภาพอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนพรัตน์ ชัชวาลย์ (2549, หน้า 59) ที่พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประกอบ พอดิ (2549, หน้า 83) ที่พบว่า การนำวงจรเดมมิงมาใช้ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการ

ปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (2557) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษา 5 ด้านเพื่อให้เกิดแก่ผู้เรียน ได้แก่ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ 2) ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดกิจกรรมค่ายส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย สถานศึกษาพอเพียง จัดกิจกรรมปฏิบัติธรรมรักษาศีล 3) ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุม ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มศักยภาพ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้เรียนจบการศึกษาภาคบังคับ 4) พัฒนาคูครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ เช่น การศึกษาดูงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และ 5) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับแนวคิดของมอทท์ (Mott, 1972, p. 373) กล่าวว่าประสิทธิผลคือ คุณภาพที่เกิดกับผู้เรียน เป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเป็นที่น่าพอใจ มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและคุณธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบูรณ์ เพ็ญพิจิตร (2548, หน้า 41) ที่พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเตตรา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรพร อนุธรรม (2555, หน้า 76) ที่พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภออินทร์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ โสมาทัด (2553, หน้า 59) ที่พบว่า

ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. ปฏิสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนที่มีผลต่อการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนมีอิทธิพลร่วมกันต่อการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน โดยพบว่าโรงเรียนขนาดกลางในเขตที่ตั้งอำเภอวัฒนานครร่วมส่งผลต่อการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (2557) ได้กำหนดจุดเน้นด้านการบริหารจัดการไว้ว่า ร้อยละ 100 ของโรงเรียนได้รับการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลอย่างเป็นระบบและทั่วถึง จึงส่งผลให้โรงเรียนขนาดกลางในเขตที่ตั้งอำเภอวัฒนานครมีการบริหารเชิงคุณภาพอย่างเป็นระบบ เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ในอำเภอวัฒนานครเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความคล่องตัว ผู้บริหารและครูมีปฏิสัมพันธ์กัน มีการวางแผนพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน ในขณะเดียวกันเขตที่ตั้งโรงเรียนร่วมส่งผลต่อการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียนเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากอำเภอวัฒนานครเป็นที่ตั้งภูมิภานาของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตลอดจนข้าราชการการเมืองหลายท่าน จึงทำให้รับรู้ถึงสภาพ ปัญหา ข้อมูลที่เป็นจริง และสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งวางแผนพัฒนาอำเภอวัฒนานครให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านรวมถึงด้านการศึกษา โดยเป็นอำเภอเดียวในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่มีมหาวิทยาลัยมากถึง 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยบูรพาและวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ศูนย์สารสนเทศ เพื่อการบริหารและพัฒนางานปกครอง, 2555) สอดคล้องกับงานวิจัยของชูเพียรย์ คำสำราญ (2549, หน้า 94) ที่พบว่า ขนาด

โรงเรียนและจังหวัดที่ตั้งมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปฏิสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ขนาดโรงเรียนและเขตที่ตั้งโรงเรียนมีอิทธิพลร่วมกันต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยพบว่าโรงเรียนขนาดกลางในเขตที่ตั้งอำเภอวัฒนานครร่วมส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขนาดกลางสามารถจัดประชุม อบรมครูทั้งโรงเรียนเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้เกิดความตระหนักเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการบริหารจัดการที่คล่องตัว ลดขั้นตอนการทำงาน สามารถแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันได้อย่างทั่วถึง ครูมีความใกล้ชิดสนิทสนม ผูกพันกันมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ อีกทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรมาก ทำให้เมื่อมีข่าวสารการประชุมต้องดำเนินการประชุมทีละกลุ่ม เช่น เรียกประชุมหัวหน้าฝ่าย หัวหน้ากลุ่มสาระ แล้วนำข้อมูลข่าวสารที่รับทราบมาแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจทำให้รับข้อมูลคลาดเคลื่อน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กจะประสบปัญหาขาดแคลนหลายด้าน เช่น ด้านงบประมาณ ด้านอาคารเรียนอาคารประกอบการ ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆ ครูไม่ครบชั้น ไม่ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในขณะที่เดียวกันเขตที่ตั้งอำเภอวัฒนานครร่วมส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ เช่น เชื้อนพระปรอง อ่างเก็บน้ำห้วยชัน อ่างเก็บน้ำทับประดู่ ป่าชุมชนหนองมะอี ป่าชุมชนหนองน้ำใส เป็นต้น จึงทำให้ประชากรในพื้นที่มีแหล่งอาหารซึ่งมาจากแหล่งน้ำและป่าของชุมชนในการเลี้ยงชีพ สามารถนำประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มาใช้ในการประกอบอาชีพ ด้านเศรษฐกิจ อาชีพหลักได้แก่ เกษตรกรรม ค้าขาย ทำไร่อ้อย และข้าราชการ ด้านเกษตรและอุตสาหกรรมมีผลผลิตทางการเกษตร

ที่สำคัญได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยูคาลิปตัส ข้าวโพด รวมถึงเป็นเขตที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงงานอีสต์บอร์ด จำกัด โรงงานน้ำตาลตะวันออก โรงงานแป้งมันเอี่ยมบูรพา โรงงานโปรเฟสชั่นแนล เวสต์ จำกัด ด้านการศึกษา มีสถาบันการศึกษาที่สำคัญได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว และวิทยาลัยโพธิวิชชาลัยภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ศูนย์สารสนเทศ เพื่อการบริหารและพัฒนางานปกครอง, 2555) นอกจากนี้อำเภอวัฒนานครยังเป็นที่ตั้งภูมิลำเนาของข้าราชการการเมืองระดับจังหวัดและระดับประเทศ รวมทั้งเป็นที่ตั้งภูมิลำเนาของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของกลมวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536, หน้า 224) ที่พบว่า ขนาดโรงเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมสุรีย์ เชื่อมทอง (2536, หน้า 140) ที่พบว่า ระดับเศรษฐกิจของชุมชนและความเจริญของโรงเรียนที่ตั้งอยู่จะมีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของชูเฟียร์ คำสำราญ (2549, หน้า 94) ที่พบว่า ขนาดโรงเรียนและจังหวัดที่ตั้งมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงคุณภาพกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมและทุกด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนต้องมีระบบประกันคุณภาพและระบบการประกันคุณภาพจัดเป็นเรื่องเดียวกับกระบวนการบริหารงานเชิงคุณภาพหรือวงจรคุณภาพที่ผู้บริหารโรงเรียนทราบกันดีอยู่แล้วว่าเป็นการทำงานตามปกติของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 12) สอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์ (2544, หน้า 7-8)

ที่กล่าวว่า การบริหารเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการดำเนินงานให้สถานศึกษามุ่งสู่วัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ประกอบด้วย การดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (plan) การลงมือปฏิบัติ (do or implementation) และการตรวจสอบผลปฏิบัติงานหรือประเมิน (check or evaluation) และการปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (act or adjust) เรียกย่อ ๆ ว่า วงจรการบริหารงานแบบวงจรคุณภาพ (PDCA) สอดคล้องกับแนวความคิดของสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2539, หน้า 33) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรส่งผลทำให้มีการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานในทุก ๆ ด้านมีคุณภาพ ผลจากการทำงานที่มีคุณภาพจะได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการ สอดคล้องกับคลิกแมน กอร์ดอนและโรสกอร์ดอน (Glickman Gordon & Ross Grodon, 2001 p. 49) ที่สรุปคุณลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลหรือโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานที่ปรับปรุงแล้ว คือ ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณมา พงษ์วงษ์ (2544, หน้า 79) ที่พบว่า สุขภาพองค์การแต่ละด้านและประสิทธิผลโดยรวมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริหารเชิงคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โรงเรียนควรปรับปรุงพัฒนาเกี่ยวกับการจัดให้ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพนักเรียน มีการวางแผนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลงานการปฏิบัติงานของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอรวมถึงให้ความสำคัญในปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดนิ่ง ถึงแม้ระบบประกันคุณภาพภายในจะได้อยู่แล้ว

2. ด้านประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โรงเรียนควรร่วมการอบรม ประชุมสัมมนาเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่าง ๆ จากนั้นนำข้อมูลมาจัดทำหลักสูตร และประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเพื่อประโยชน์ของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงคุณภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกกรณ์ ทองไพจิตร. (2556). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 9(2), 106.
- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน. *ปริญญา นิตยสารศึกษาศาสตร์บัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

- ชูเพียรย์ คำสำราญ. (2549). คุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ถวิล อรัญเวศ. (ม.ป.ป.). นวัตกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมใจด้วยเทคนิคสี่แนวคิดพิชิตคุณภาพการศึกษา. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.
- ธีระ รุณเจริญ. (2525). การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นพรัตน์ ชัชวาลย์. (2549). การบริหารโดยใช้วงจรคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประกอบ พอดี. (2549). การนำวงจรเดมมิงมาใช้ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ภัทรพร อะพรรัมย์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอภินทรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภูมิต โภคพลากรณ์. (2547). การศึกษาการบริหารเชิงคุณภาพตามธรรมนุญโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณ พยุงวงษ์. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรีประภา เหมนาถ. (2556). พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 9(2), 164.
- ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและพัฒนางานปกครอง. (2555). ศูนย์บริการข้อมูลอำเภอ. เข้าถึงได้จาก <http://www.amphoe.com>.
- สมคิด พรหมจ้อย และสุพักตร์ พิบูลย์. (2544). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี: จตุพรดีไซท์.
- สมบุญรัตน์ เพี้ยพิจิตร. (2548). การศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2539). การนำรูปแบบระบบบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ ฝั้นคำอ้าย. (2546). การบริหารโรงเรียนของผู้บริหารที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพของคณะกรรมการข้าราชการครูตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สำนักบัณฑิตศึกษา, สถาบันราชภัฏลำปาง.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระแก้ว เขต 2. (2556). *แผนกลยุทธ์ในการพัฒนาการศึกษา*. สระแก้ว: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว, เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- เสาวลักษณ์ โสมาทัด. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the cisis*. Cambridge: Massachusetts Institute of Technology.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross, G. J. M. (2001). *Supervision and instructional leadership: A development Approach* (5thed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Mott, F. E. (1972). *The Characteristics of effective organizations*. New York: Harper & Row.
- Smith, H. B. (1974). Description of effective and ineffective behavior of school principals. *Dissertation Abstracts International*, 48(3), 1935-A.
- Soder, R. (1987). Principal leadership and student achievement. *Educational Leadership*, 44(06), 9-11.